

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	Монументальний живопис	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	8

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Семестр 8 / 2024-2025 н. р. 14 квітня – 3 травня 2025 року

Викладач	Котляр Євген Олександрович, професор, канд. мист.
E-mail	eugenykotlyar@gmail.com ; kotlyar.yevgen@ksada.org
Заняття	Згідно графіку навчального процесу, он-лайн заняття у ZOOM та/або Googl Meet
Консультації	За узгодженням з викладачем
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8, корпус 1
Телефон	050 699-37-39 – Котляр Є.О.

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Переддипломна практика студентів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відбуваються згідно графіку навчального процесу. Офіційними каналами комунікації з керівником практики є Zoom / Google Meet, Zoom. Комунікація із викладачем під час занять, або поза заняттями також можлива у месенджерах. У разі необхідності додаткової консультації, зібрані матеріали за темами дипломних робіт студентів, можуть бути надіслані на електронну пошту керівника переддипломної практики. Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено – *Переддипломна практика*); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається – анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання*. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – jpeg, png, pdf.

ПЕРЕДУМОВИ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Передумовою для успішного виконання практичних завдань «Переддипломної практики» є певний обсяг знань і умінь з фахових дисциплін таких як: «Рисунок», «Академічний живопис», «Загальний курс композиції та проектної графіки», «Робота в матеріалі», «Сакральне мистецтво».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Методичні рекомендації:

1. Наочні матеріали з методичного фонду кафедри монументального живопису

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Для опанування дисципліною необхідно мати наступні матеріали та інструменти: графічні матеріали та інструменти на вільний вибір студента для розробки ескізів (папір, картон, графітні та кольорові олівці, пензлі, перо, м'які матеріали (вугілля, соус, сепія, сангіна, пастель), акварель, гуаш, туш та інше), ручка та папір для нотаток. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет) з можливістю виходу до мережі Інтернет.

Мета «Переддипломної практики» полягає у набутті студентом знань, умінь і навичок для здійснення збору інформації та підготовчого матеріалу для виконання дипломної роботи. У процесі практичної підготовки студенти знайомляться з сучасними методами збору і систематизації інформації та підготовчого матеріалу для дипломних робіт, визначають мету та завдання дипломної роботи, обґрунтовують вибір теми в авторській концепції, опановують образотворчі засоби побудови художнього образу та вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання практичних робіт.

Головною задачею «Переддипломної практики» є отримання студентами практичних навичок роботи з аналоговим візуальним матеріалом, розвиток аналітичного мислення та здібностей щодо систематизації матеріалу та подальшого використання результатів дослідження у розробці власної концепції творчої роботи та її практичної реалізації в межах теми дипломного проекту.

Основними завданнями переддипломної практики є подальше опрацювання теми дипломного твору: визначення мети та обсягу дипломної роботи, теоретичне обґрунтування авторської концепції та пошук оптимального композиційного та графічного рішення. Практична підготовка бакалавра є невід'ємною складовою художньої освіти, та надійним підґрунтям до самостійної творчої діяльності.

Проходження переддипломної практики спрямовано на формування загальних і спеціальних компетентностей і отримання програмних результатів навчання:

ЗК 5	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 7	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 14	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
СК 3	Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.
СК 6	Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
СК 9	Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

ПРН 3	Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.
ПРН 5	Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
ПРН 9	Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
ПРН 10	Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).
ПРН 13	Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).

В результаті проходження переддипломної практики студент повинен

знати:

- методи для роботи над дипломним проектом;
- методи збору та систематизації інформації;
- методи розробки авторської концепції художнього твору;
- методи практичної реалізації творчого задуму;
- структуру дипломної роботи та принципи її побудови

уміти:

- збирати, аналізувати та систематизувати вербальну та невербальну інформацію за темою;
- проводити аналіз візуального аналогового матеріалу;
- теоретично обґрунтовувати авторську концепцію;
- визначати мету та завдання дипломної роботи;
- визначати оптимальне композиційне та кольорове рішення для реалізації творчого задуму.

мати навички:

- малювання з натури для збору підготовчого матеріалу для композиції;
- творчого підходу в розробці ескізів та оригіналів;
- визначення мети і завдання концепції художнього твору;
- використання методів організації роботи над дипломним проектом;
- корекції щодо вдосконалення художнього твору на основі аналізу роботи;
- праці з комп'ютером та необхідним програмним забезпеченням.

ОПИС І СТРУКТУРА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Навчальним планом на педагогічну практику передбачено у 8 семестрі 3 кредити ECTS (90 годин). «Переддипломна практика» містить 2 теми та 6 завдань, пов'язаних між собою змістовими складовими.

Тема 1. Розробка авторської концепції дипломної роботи (теоретична складова)

Завдання 1. Визначення теми кваліфікаційної роботи.

Завдання 2. Аналіз аналогів за темою.

Завдання 3. Збір інформації та необхідних матеріалів за визначеною темою. Завдання 4. Розробка авторської концепції рішення теми.

Тема 2. Ескізне рішення дипломної роботи (практична складова)

Завдання 1. Розробка ескізів композиційного рішення теми.

Завдання 2. Визначення оптимального кольорового рішення дипломного твору.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми і зміст навчально-методичного матеріалу розкриваються у процесі проведення практики. Практична підготовка здобувачів здійснюється шляхом виконання практичних завдань за темою кваліфікаційної роботи.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів процесу роботи та виконаних завдань. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі звіту та диференційного заліку.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

2 семестр

	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
T1	Тема 1. Завдання 1	<i>Поточні перегляди</i>	0-20
	Тема 1. Завдання 2	<i>Поточні перегляди</i>	0-10
	Тема 1. Завдання 3	<i>Поточні перегляди</i>	0-10
	Тема 1. Завдання 4	<i>Поточні перегляди</i>	0-10
T2	Тема 2. Завдання 1	<i>Виконання ескізів. Поточні перегляди</i>	0-30
	Тема 2. Завдання 2	<i>Виконання ескізів. Поточні перегляди</i>	0-20
РАЗОМ		Звіт з переддипломної практики	0-100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
64–74	D	задовільно
60–63	E	
35–59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань та умінь студентів з «Переддипломної практики»

- 90–100 балів** («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів **1–3 місце**) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.
- 82–89 балів** («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.
- 75–81 балів** («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.
- 64–74 балів** («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).
- 60–63 балів** («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).
- 35–59 балів** («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами практики, тобто не опанував більшість тем практичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота по виконанню усіх завдань відповідно програми курсу і повторна перездача.
- 1–34 балів** («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів курсу, не виконав програми практики і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не звітував про виконання завдань. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На проведення «Переддипломної практики» розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час практики не допускаються дії, які порушують порядок і заважають творчому процесу. Це стосується практичної підготовки здобувачів освіти як на реальних об'єктах і в лабораторіях Академії так і під час дистанційної комунікації з керівником практики на платформах ZOOM та Google Meet. На платформі Google Disk розміщуються ескізи практичних завдань студентів з подальшим обговоренням в Google Meet. Вітається власна думка за темою завдання, креативність студента, аргументоване відстоювання позиції та толерантне відношення до колег.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Не з'являтися на практику без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у розробці авторської концепції, виконанні ескізів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено плагіат, то робота скасовується та переробляється. *Дипломна робота не повинна містити академічного плагіату, списування та фальсифікації.*

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

№ тижня	Тема	Вид заняття	Зміст	Години	Рубіжний контроль	Деталі
1	1	Вступна бесіда до Теми 1.	Тема 1. Розробка авторської концепції дипломної роботи (теоретична складова)	2		Методика підготовки до створення дипломної роботи. Вивчення структури дипломної роботи. (на прикладах з метод фонду кафедри).
		практичні	Завдання 1.1. Остаточне визначення теми кваліфікаційної роботи.	13	Контроль керівника практики	Спрямованість теми має відповідати специфіці навчально-творчих майстерень.

1	1	практичні	Завдання 1.2. Аналіз аналогів за темою дипломної роботи.	15	Контроль керівника практики	Аналіз робіт професійних художників та здобувачів вищої художньої освіти. (бібліотеки, галереї, інтернет ресурси, методичний фонд кафедр).
2	1	практичні	Завдання 1.3. Збір інформації та необхідних матеріалів за визначеною темою.	15	Контроль керівника практики	Рисунки, етюди, фотографії, відео, архівні матеріали, інтерв'ю, свідчення учасників тих чи інших подій.
3	2	Вступна бесіда до Теми 2.	Тема 2. Ескізне рішення дипломної роботи (практична складова)	2		Матеріали та інструменти: папір, картон, графітні та кольорові олівці, пензлі, перо, м'які матеріали (вугілля, соус, сепія, сангіна, пастель), акварель, гуаш, акрил та інше), ручка та папір для нотаток. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет) з можливістю виходу до мережі Інтернет.
	2	практичні	Завдання 2.1. Розробка ескізів композиційного рішення теми.	15	Контроль керівника практики	Матеріали та інструменти: без обмежень.
		практичні	Завдання 2.2. Визначення оптимального рішення дипломного твору.	13	Контроль керівника практики	Матеріали та інструменти: без обмежень.
3	1,2		Звіт про проходження переддипломної практики		Затвердження кафедрою теми дипломної роботи	До звіту студенти подають наступні матеріали: 1. Роздруковка авторської концепції (А-4, шрифт Times New Roman, 14 кегль). 2. Збір аналогів за темою дипломної роботи (систематизація та аналіз). 3. Розробка ескізного рішення, візуалізація

						авторської концепції. 4. Варіанти пошуку кольорової гамаи обраного композиційного рішення.
--	--	--	--	--	--	---

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студенти звітують на кафедрі про виконання програми практики і подають оформлені вказані вище звітні матеріали (роботи) керівнику. Загальна форма звітності – кафедральний перегляд. На перегляд студенти надають наступні звітні матеріали:

Теоретична частина практики

1. Авторська концепція за обраною темою (3 сторінки А-4, шрифт Times New Roman, 14 кегль).
2. Аналоги за темою дипломної роботи, їх систематизація та аналіз (роздруковані та підписані у кількості не менше 20 варіантів)

Практична частина практики

3. Розробка ескізного рішення, візуалізація авторської концепції (виконані у графічних матеріалах на вибір студента)
4. Варіанти пошуку кольорової гамаи для обраного композиційного рішення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Базова:

1. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок.- К.:Техніка.,1997.
2. Дідик Н. Основи композиції: навчальний альбом-посібник. – Ужгород: видавництво «Мистецька лінія», 2009. – 64 с.
3. Костенко Т. В. Основи композиції та тривимірного формоутворення : навч.- метод. посіб.: Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
4. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції : геометричні аспекти художнього формотворення : навч. посіб. для студентів вищих навч. закл.: Київ: Каравела, 2004. 304 с.
5. Ніколайчук Н. Композиція в системі підготовки юних художників. Мистецтво та освіта. 2006. № 2. С. 41-44
6. Перепелиця О. Практичні завдання з композиції. Мистецтво та освіта. 2017. № 4. С. 22-27
7. Пічкур, М. Композиційна схема та її види. Мистецтво та освіта. 2005. № 3. С. 13-18
8. Половна-Васильєва О.А. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» /. Дніпропетровськ, Роял – Принт, 2015. 34 с.
9. Урсу Н. О. Золотий перетин у композиції : Зб. наук. праць КПДПУ. Вип. 3: Кам'янець-Подільський, 1997. 61- 63 с. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення : навч. посіб. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 112 с. 39
10. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
11. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 110 с.

12. Bou Louis. NYC BCN: Street Art Revolution. – Monsa : Harper Design, 2006. – 650 с.
13. Rafael Schacter. The World Atlas of Street Art and Graffiti. – Sydney : NewSouth Publishing, 2013. – 400 р.

Допоміжна література:

1. Александрович В. Українське малярство XIII-XV ст./В. Александрович – Львів, 1995.
2. Біляшівський М. Українське народне мистецтво./ Микола Біляшівський. – Х.: Видавець Савчук О.О., – 229 с.
3. Віл Гомперц. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі. – К.: АртНусс, – 486 с.
4. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2002. – 190 с.
5. Кройтор Т. Методи інтерактивного навчання на заняттях з композиції. Мистецтво та освіта. 2013. № 4. С. 17-19.
6. Котляр Є.О. Харківські монументалісти: горизонти сучасної школи // Образотворче мистецтво. – К.: Національна спілка художників України, 2006. – № 3. – С. 86-91.
7. Лихач Л. Чисте мистецтво. Гончар П., Лихач Л. – К.: Родовід, – 2009 – 304 с.
8. Ничкало С. А. Мистецтвознавство: Короткий тлумачний словник / Ничкало С. А. – К.: Либідь, 1999. – 208 с. Ткачова Л. І. Асоціація революційного мистецтва України// Енциклопедія історії України: у 10 т. : [укр.] / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2003. – Т. 1 : А – В. – 688 с.
9. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
10. Соколюк Л. Д. Графіка Бойчуків./ Л. Д. Сокол.к – Х.: Видання часопису "Березіль"; Нью-Йорк: Видавництво М. П. Коць, – 2002. – 224 с.

Електронні ресурси:

1. Виртуальний музей міста Кіровограда <http://www.elisavetgradmuseum.kr.ua/01.html>
2. Горбатенко Л.П. Асоціативно-образні колірні композиції як самостійний напрям нефігуративного образотворчого мистецтва//АРТ-платформа, 2021Вип.3 Науковий альманах. Київ: 2021 С. 361–370. <http://art-platforma.kmaesm.edu.ua/index.php/art1/article/view/64/55>
3. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології. Інтернет видання http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1802
4. Музей українського живопису Дніпро. Офіційний сайт <http://museum.net.ua/day-in-history/18-01/>
5. Офіційний сайт Національного музею України <http://namu.kiev.ua/ua/about/collections/painting2/9.html>
6. Персоналії українських художників. <https://sverediuk.com.ua/2018>
7. Сучасні Українські художники – твори онлайн <http://ukrainianartists.blogspot.com/>
8. Тетяна Яблонська <http://na.mil.gov.ua/46175-tetyana-yablonska-geroj-ukrayiny-avtorka-blyzko-100-tvoriv-zhyvopysu-ta-grafiky-mystetstvo-spoვნene-lyubovi-do-zhyttya>
9. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/